

Αποτελέσματα 2^{ης} Έρευνας Συγκυρίας

Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας Δήμου Πειραιά

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ταυτότητα της Έρευνας

Χρόνος διεξαγωγής: 2.2021 – 3.2021

Μεθοδολογία: Χρησιμοποιήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις: i) κλειστού τύπου ii) μιας απάντησης και iii) πολλαπλών επιλογών. Στις ερωτήσεις απάντησαν εκπρόσωποι των εταιρειών του δείγματος.

Μέθοδος συλλογής στοιχείων: Τηλεφωνική επικοινωνία ή αποστολή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) του διαδικτυακού συνδέσμου <https://forms.gle/v2r4e5CyYtyBjwaWA> και ηλεκτρονική συμπλήρωση του ερωτηματολογίου στην ειδική πλατφόρμα.

Δείγμα: 300 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο Δήμο Πειραιά .

Σκοπός: Η διερεύνηση της τρέχουσας συγκυρίας, τα προβλήματα και τις προσδοκίες των επιχειρήσεων του Δήμου Πειραιά σε μια δύσκολη χρονική περίοδο για την ελληνική οικονομία λόγω των επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης του COVID -19.

2. ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ 2^{ΗΣ} ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

Το έτος 2021 οι αρνητικές επιδράσεις της υγειονομικής κρίσης του COVID -19 και των μέτρων για τον περιορισμό της εξάπλωσης του συνεχίζουν να επηρεάζουν αρνητικά τόσο την εθνική όσο και την τοπική οικονομία του Πειραιά. Το 3ο κύμα της πανδημίας, τα απογορευτικά (lockdown), η αναστολή λειτουργίας των επιχειρήσεων σε ζωτικούς κλάδους της οικονομίας (Τουρισμός, Εστίαση, Λιανικό Εμπόριο, Ψυχαγωγία κλπ.), η μείωση της καταναλωτικής ζήτησης και η αύξηση της ανεργίας ενισχύουν το κλίμα ανασφάλειας και απαισιοδοξίας των ελληνικών επιχειρήσεων.

Η παρούσα έρευνα παρακολούθησης της συγκυρίας εστιάζει στην ανάλυση και σύγκριση (σε συνέχεια της προηγούμενης έρευνας) των εκτιμήσεων και των προσδοκιών των επιχειρήσεων σχετικά με την πορεία της δραστηριότητάς τους, τόσο κατά το 1ο όσο και κατά το 2ο τρίμηνο του 2021.

Στο πλαίσιο αυτό, επιβεβαιώνοντας τις προβλέψεις της προηγούμενης έρευνας, η ενίσχυση του κλίματος αβεβαιότητας στην ελληνική οικονομία το τρέχον τρίμηνο δείχνει να έχει επηρεάσει ανάλογα τις εκτιμήσεις και τις προσδοκίες των επιχειρήσεων, οι οποίες σε γενικές γραμμές αναδεικνύουν ξανά το αίσθημα απαισιοδοξίας και επιφυλακτικότητας που αποτυπώθηκε και κατά την 1η έρευνα.

Ειδικότερα, οι **εκτιμήσεις** των επιχειρήσεων για την μέχρι τώρα πορεία των υπό εξέταση μεγεθών διαμορφώνουν (κατά κύριο λόγο) αρνητικά ισοζύγια απαντήσεων γεγονός που υποδηλώνει ότι οι αρνητικές αποκρίσεις υπερτερούν των θετικών έστω και με μικρή διαφορά. Ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη την προηγούμενη έρευνα, η σύγκριση των σχετικών αποτελεσμάτων δείχνει ότι σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων μετακινείται κατά κύριο λόγο στις ουδέτερες και δευτερευόντως στις αρνητικές επιλογές γεγονός που αναδεικνύει μια μετριοπαθή στάση των επιχειρήσεων.

Συγκριτικά με τις εκτιμήσεις, οι **προσδοκίες** των επιχειρήσεων για το άμεσο μέλλον διαμορφώνουν ελαφρώς πιο ευνοϊκό κλίμα, με τα σχετικά ισοζύγια απαντήσεων να σημειώνουν αισθητή μείωση και πολλές φορές να διαμορφώνονται σε -έστω και χαμηλά- θετικά επίπεδα.

Τα κύρια ευρήματα της έρευνας είναι τα ακόλουθα:

1. Πωλήσεις

Εξειδικεύοντας, οι εκτιμήσεις σχετικά με την πορεία της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε όρους αξίας πωλήσεων αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα επιδείνωσης του επιχειρηματικού κλίματος, με τα σχετικά ισοζύγια απαντήσεων να διαμορφώνονται σε πιο έντονα αρνητικά επίπεδα συγκριτικά με την προηγούμενη έρευνα. Απαισιόδοξες καταγράφονται και οι προσδοκίες των επιχειρήσεων και για το άμεσο μέλλον (επόμενο τρίμηνο), με το σχετικό ισοζύγιο απαντήσεων να διαμορφώνεται και πάλι σε αρνητικά επίπεδα (πιο έντονα σε σχέση με την 1η έρευνα) σημειώνοντας ωστόσο μικρή αποκλιμάκωση.

Οριακά ενισχυμένες καταγράφονται οι εκτιμήσεις και προσδοκίες των επιχειρήσεων αναφορικά με την πορεία της **εξαγωγικής τους δραστηριότητας** το τρέχον έτος, με τη μετριοπαθή στάση ωστόσο (όπως αυτή εκφράζεται μέσω της ουδέτερης επιλογής της «σταθερότητας» των εξαγωγών) να εξακολουθεί να υιοθετείται από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα. Ο εξαγωγικός προσανατολισμός των επιχειρήσεων εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα περιορισμένος (επιβεβαιώνοντας τα αποτελέσματα της προηγούμενης έρευνας), με τις επιχειρήσεις που

εμφανίζουν εξαγωγική δραστηριότητα να αποτελούν τη μειοψηφία και τις **εξαγωγικές τους επιδόσεις** να διαμορφώνονται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα.

2. Συνθήκες ρευστότητας

Επιδεινούμενες χαρακτηρίζονται και οι **συνθήκες ρευστότητας** για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων, τόσο για το τρέχον όσο και για το επόμενο τρίμηνο με τα ισοζύγια απαντήσεων να διαμορφώνονται σε πιο έντονα αρνητικά επίπεδα συγκριτικά με τα αποτελέσματα της 1^{ης} έρευνα επιβεβαιώνοντας τις αρνητικές προβλέψεις των επιχειρήσεων.

3. Απασχόληση – επενδύσεις

Περιορισμένος σε σχέση με τα αποτελέσματα της προηγούμενης έρευνας εμφανίζεται ο **επενδυτικός προσανατολισμός** των επιχειρήσεων του δείγματος, με το ποσοστό των συμμετεχόντων στην έρευνα που δηλώνει ότι πραγματοποίησε επενδυτικές δαπάνες το 2020 να υπολείπεται σημαντικά από το αντίστοιχο του 2019. Το ύψος των επενδυτικών δαπανών των επιχειρήσεων -ως ποσοστό επί του κύκλου εργασιών- παρουσιάζεται, όπως και στην 1η έρευνα, σε χαμηλά επίπεδα.

Αναφορικά με την εξέλιξη των **θέσεων απασχόλησης** και των **επενδυτικών δαπανών**, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται, όπως και στην 1η έρευνα, μετριοπαθείς. Τα σχετικά ισοζύγια απαντήσεων για τις εκτιμήσεις σημειώνουν οριακά αρνητικές τιμές, ως αποτέλεσμα των ουδέτερων απαντήσεων που επιλέγει η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων με την επιλογή της «μείωσης» να αποτελεί τη δεύτερη πιο δημοφιλή απάντηση. Ωστόσο οι προσδοκίες και για τα δύο μεγέθη σημειώνουν ενίσχυση με τα σχετικά ισοζύγια να διαμορφώνονται, έστω και οριακά, θετικά.

4. Τιμές χρέωσης

Αναφορικά με την τιμολογιακή πολιτική, προκύπτει ότι για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων οι τιμές χρέωσης παραμένουν σταθερές καθ'όλη τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, τόσο για τους εγχώριους πελάτες όσο και για τους πελάτες από το εξωτερικό γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τα αποτελέσματα της 1ης έρευνας. Παράλληλα όμως, παρατηρείται η τάση της μετακίνησης των επιχειρήσεων προς την πολιτική της μείωση των τιμών στην εγχώρια αγορά (τάση που ωστόσο σημειώνει υποχώρηση σε σχέση με τη 1η έρευνα).

5. Χρονικό διάστημα για την είσπραξη των απαιτήσεων και εξόφληση υποχρεώσεων

Η εξέλιξη του απαιτούμενου χρονικού διαστήματος για την είσπραξη των απαιτήσεων εκ μέρους των επιχειρήσεων, δείχνει σε γενικές γραμμές να προσαρμόζεται με την αντίστοιχη εξέλιξη του χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί για την εξόφληση των υποχρεώσεων τους και βάσει των αποτελεσμάτων της 2η έρευνας. Παράλληλα, στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας παρατηρείται ενίσχυση των απαισιόδοξων προβλέψεων για αύξηση του χρονικού διαστήματος που απαιτείται τόσο για την είσπραξη των απαιτήσεων όσο και για την εξόφληση των υποχρεώσεων των επιχειρήσεων.

6. Βαθμός αισιοδοξίας για το μέλλον της επιχείρησης

Παρά την εμφανή υποχώρηση -συγκριτικά με την προηγούμενη έρευνα- των προσδοκιών για το παρόν και το άμεσο μέλλον (όπως αποτυπώνεται σε κάποιες επιμέρους παραμέτρους που αναφέρθηκαν παραπάνω), οι επιχειρήσεις εμφανίζουν **υψηλότερο επίπεδο αισιοδοξίας** σχετικά με την πορεία τους στο μεσοπρόθεσμο μέλλον, κρίνοντας προφανώς περιστασιακή την επιδείνωση των συνθηκών της οικονομίας. Ως αποτέλεσμα, μέσω της παρούσας έρευνας προκύπτει ότι το αίσθημα αισιοδοξίας των συμμετεχόντων σχετικά με το μέλλον της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας διατηρείται σε σχετικά ικανοποιητικά επίπεδα, με την σχετική πλειοψηφία (47,4%) να δηλώνει αρκετά αισιόδοξο για το μέλλον της επιχείρησης του.

7. Επιπτώσεις COVID-19

Ως σημαντικότερη επίπτωση της πανδημίας στην επιχείρηση τους οι περισσότεροι συμμετέχοντες (76%) δήλωσαν και στην 2η έρευνα **τη μείωση του κύκλου εργασιών** γεγονός που δικαιολογείται από την παρατεταμένη αναστολή λειτουργίας πολλών δραστηριοτήτων της οικονομίας και την επακόλουθη μείωση της αγοραστικής δύναμης. Ακολουθεί με ποσοστό 51% η έλλειψη ρευστότητας και η αδυναμία πρόσβασης σε νέους πελάτες (49%).

Εξαιτίας της αβεβαιότητας και του έντονα ευμετάβλητου οικονομικού κλίματος, το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων του δείγματος (ενισχυμένο σε σχέση με τη 1η έρευνα) δήλωσε ότι έχουν ήδη προβεί σε **οργανωτικές και λειτουργικές αλλαγές** προκειμένου να ανταποκριθούν στις νέες συνθήκες που δημιούργησε η πανδημία. Ο περιορισμός των δραστηριοτήτων αποτελεί την πιο δημοφιλή πρακτική μεταξύ των συμμετεχόντων, ενώ ακολουθούν η ελαστικοποίηση του ωραρίου εργασίας και ο περιορισμός των λειτουργικών δαπανών.

Όπως και στην 1η έρευνα η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος (64,2%) δήλωσε ότι αξιοποίησε κάποιο από τα **μέτρα της πολιτείας** για την στήριξη των επιχειρήσεων απέναντι στις δυσμενείς συνθήκες που επέφερε η πανδημία με δημοφιλέστερη απάντηση και στα πλαίσια της παρούσας έρευνας τη λήψη ενίσχυσης μέσω του προγράμματος Επιστρεπτέας Προκαταβολής.

8. Επιστροφή στην κανονικότητα

Τέλος, την **απαισιοδοξία** των επιχειρήσεων του δείγματος αναδεικνύουν και στην παρούσα έρευνα οι απαντήσεις αναφορικά με την εκτίμηση για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επιστροφή στα επίπεδα της οικονομίας πριν την πανδημία καθώς η συντριπτική πλειοψηφία (64,9%) θεωρεί ότι η επιστροφή στην «κανονικότητα» θα πραγματοποιηθεί μετά από ένα χρόνο και περισσότερο.